

LEV NIKOLAJEVIČ TOLSTOJ

(1828 – 1910)

Narodil sa v Jasnej Poľane v starej šľachtickej rodine. Študoval právo v Moskve, štúdium nedokončil a vrátil sa do svojho rodiska. V Poľane sa snažil zlepšiť postavenie svojich poddaných na úkor vlastného majetku a skomplikoval tak finančné zabezpečenie svojich detí. V Jasnej Poľane si otvoril školu pre vidiecke deti a sám aj vyučoval. Neskôr sa presťahoval do Moskvy, kde sa venoval novinárstvu. Jeho články odsudzovali biedu, opilstvo, negramotnosť, despotizmus... **Jeho román predstavuje vrchol kritického realizmu.**

Najznámejšie diela: **Anna Karenina; Vojna a mier** (historický román)

ANNA KARENINA – spoločenský román

Čo román kritizuje? .....

Opíšte ruskú spoločnosť z obdobia 19. storočia .....

Aký technický rozmach ste zaznamenali v diele? .....

Aké prostredie je vykreslené v diele? .....

- ✓ Román ruského autora, významného predstaviteľa literárneho realizmu, využíva v literatúre motív nevernej ženy.
- ✓ Podnetom pre napísanie diela bola skutočná tragická udalosť, pri ktorej sa vrhla pod vlak žena autorovho suseda Anna Stepanovna Bibíková.
- ✓ Dielo sa skladá z 8 častí, ktoré majú 19 – 35 kapitol.
- ✓ Rozprávač je vševediaci.
- ✓ Téma: .....
- ✓ Idea: .....
- ✓ Konflikt: .....
- ✓ Kontrast: .....
- ✓ Dej sa pohybuje vo viacerých rovinách
  - Rovina silnej lásky a vášne – snaží sa prekonať aj spoločenské normy a predsudky
  - Psychologická rovina – zobrazuje najvnútornejšie zážitky a emócie
  - Moralistická rovina - .....

Z deja:

Dej sa začína v rodine moskovského úradníka **Oblonského**, ktorý je ..... Anny. Ten bol svojej manželke ....., ľutuje to a po neúspešných pokusoch o zmierenie so svojou ženou sa rozhodne pozvať na návštevu svoju sestru **Annú Kareninová**. Anna prichádza do ..... z Petrohradu, prehovorí so ..... a situáciu urovná. V rovnakom čase prichádza do Moskvy statkár **Levin**, ktorý chce požiadať o ruku princeznú ....., Oblonského švagrinú. Princezná ho odmietne, pretože .....

..... Na plese, kde Kitty očakáva, že jej Vronskij ponúkne sobáš, sa objavuje aj Anna Kareninová a s Vronským často tancuje. Napriek tomu, že nedávno švagrinej vysvetľovala, že v živote je dôležitá rodina, ocitá sa v situácii, keď začína milovať niekoho iného ako svojho manžela. S Vronským sa stretáva čoraz častejšie. Annin manžel si dlho

neprípúšťa, že mu je Anna neverná, no Anna ..... . Karenin vyzve Annu, aby sa vrátila domov. Má syna **Seriožu**, ktorého nechce..... . Aj napriek tomu po vyzdravení z ťažkej choroby odchádza s Vronským do Talianska. Aj keď Vronskému porodila ....., stále myslí na syna, ktorého opustila a nemôže sa s nim stretnúť. Seriožovi povedali, že ..... . V tejto chvíli si Anna uvedomuje svoju tragickú situáciu, pretože Seriožu definitívne stráca. Spoločnosť ju ..... pre pomer s Vronským, ktorý trvá, hoci ešte nie je ..... . Vo chvíli, keď už nevie, ako ďalej, začína zo všetkého obviňovať Vronského a podozrieva ho z ..... . Jediné východisko z tejto situácie nachádza v ....., a preto sa ..... Vronskij dobrovoľne odchádza do ..... Levin sa medzitým oženil s ..... a krátko po svadbe prežíva chvíle rozpačitosti, pocity .....

Žiarli na svoju ženu, nakoniec však nachádza zmysel života na vidieku a v spojení s prírodou. Prostredníctvom Levina máme možnosť lepšie spoznať sedliactvo. Snaží sa modernizovať poľnohospodárstvo. Kritizuje sedliakov, že sa nechcú vzdať tradičných metód gazdovania.

Charakterizujte hlavnú hrdinku Annu Kareninu.

Charakterizujte Anninho muža Karenina .....

Charakterizujte Vronského .....

Ukážky z diela:

-Príde už skoro?- oslovil Vronskij železničiara.

-Už má hlásený príchod, - odpovedal železničiar.

Že sa vlak blížil, bolo čoraz zrejmejšie z rušných príprav na stanici, zriadenci pobehovali, zjavili sa žandári a železniční zamestnanci, aj tí, čo čakali cestujúcich. Cez clonu mrazivej pary bolo vidieť robotníkov v krátkych kožuchoch a v mäkkých kapcoch, čo prechádzali odbočujúce koľajnice. Bolo počuť, ako hvizda lokomotíva a ako sa po koľajniciach kdesi v dialke šinie čosi ťažké.

O chvíľu sa nástupište otriaslo a prehmela lokomotíva, vyfukujúca paru, ktorú mráz zrážal k zemi, s pákou na strednom kolese, čo sa pomaly a rytmicky krčila a vystierala, a s ukláňajúcim sa rušňovodičom, zababušeným a celým zasrieneným; za tendrom, ktorý čoraz zriedkavejšie, no o to silnejšie otriasal nástupišťom, prešiel batožinový vozeň s kňučiacim psom; napokon sa priblížili osobné vozne, trhli sa a znehybneli. Driečny sprievodca zapískal, keď bol vlak ešte v pohybe, potom zoskočil na nástupište s prísnyim pohľadom; vrtký, usmiaty kramár s kabelou; sedliak s vrecom cez plece. Vronskij chytil matku pod pazuchu; už vystupovali z vlaku, keď vtom okolo nich prebehlo zopár ľudí s vyplašenými tvármi. Medzi nimi bežal aj prednosta stanice v čiapke zvláštnej farby. Muselo sa stať čo si nezvyčajné.

Všetci ľudia sa od vlaku hrnuli dozadu.

-Čo? Čo? Kde? Rozmliaždilo ho? –bolo počuť, keď ľudia prebiehali okolo.

Traťový strážnik, či už opitý, alebo priveľmi zababušený pre veľký mráz, nepočul vlak, ktorý sa pohol.

Oblonskij aj Vronskij, videli zohavenú mŕtvolu. Oblonskij viditeľne trpel. Mraštil sa a nemal ďaleko od plaču.

-Bože, aká hrôza! Och, Anna, keby si to bola videla! Aká hrôza!...

1. Vyhľadajte konkrétnu vetu, v ktorej sa čitateľ dozvedá o dramatickej udalosti na železničnej stanici.
2. Akým spôsobom autor vytvára v ukážke napätie.
3. Nájdite slová, ktoré sú typické pre dané prostredie (obdobie).

... Zrýchlila krok a odišla od nich až na kraj nástupišťa. Blížil sa nákladný vlak. Nástupište sa zachvelo, mala pocit, že sa zasa vezie. A tu si spomenula na človeka, ktorého zrazil vlak, keď sa prvý raz stretla s Vronskij, a už vedela, čo urobí. Rýchlymi, ľahkými krokmi zišla schodíkmi, vedúcimi od čerpadla ku koľajniciam, a postavila sa tesne k vlaku, čo prechádzal okolo nej. Pozerala na spodok vozňov, na skrutky a reťaze, a na vysoké liatinové kolesá pomaly idúceho prvého vozňa a usilovala sa odhadnúť stred medzi

prednými a zadnými kolesami a ten okamih, keď stred bude tesne oproti nej.

„Tam!“ vravela si zahľadenej do tieňa, čo vrhal vozeň, na piesok zmiešaný s uhlím, ktorými boli zasypané podvaly, „tam, rovno do stredu, a potrescem ho a oslobodím sa od všetkých aj od samej seba.“

Chcela sa hodiť pod prvý vozeň, stred bol presne oproti nej. No zdržala ju červená taštička, kým si ju stiahla z ruky, bolo už neskoro: stred sa posunul ďalej. Musela čakať na ďalší vozeň. Zmocnil sa jej pocit ako vtedy, keď sa šla ponoriť do vody, a prežehkala sa. Ten zvyčajný pohyb vyvolal v nej duši reťaz spomienok.

No pritom nespúšťala oči z kolies druhého vozňa, blížil sa. A presne vtedy, keď sa stred medzi kolesami ocitol oproti nej, odhodila červenú taštičku a, vtiahnuť hlavu medzi pleciami, padla pod vozeň na ruky a ľahko, akoby chcela hneď zase vstať, spustila sa na kolená. A v tomto okamihu sa zdesila toho, čo robí. „Kde som? „Čo robím? Prečo?“ Chcela vstať, hodiť sa nabok, ale čosi ozrutné a neúprosné udrelo ju do hlavy a vlieklo za chrbát. „Bože, odpusť mi všetko!“ zašepkala, cítiac, že všetok boj je márný. Mužičk mrmlal a robil čosi so železom. A svieca, pri ktorej čítala knihu plnú starostí, klamstiev, žiaľu a zla, vzbĺkla nebývalým jasným svetlom, osvietila Anne všetko, čo dosiaľ bolo v tme, zaprskala, zhasínala až zhasla navždy.

1. Uved'te podľa deja ukážky príčiny hrdinkinho rozhodnutia ukončiť svoj život.
2. Zreprodukuje deji diela.
3. Vysvetlite vlastnými slovami tvrdenie a uved'te argumenty: „Komplikované medziľudské vzťahy, život a jeho zmysel nemožno spútať konvenčnými schémami myslenia.“

